

Όσιος Ίωακείμ ὁ Παπουλάκης ὁ ἐξ Ίθάκης

(έγεν. 1786 Καλύβια Ίθάκης - έκοιμ. 2 Μαρτίου
1868 Βαθὺ Ίθάκης)

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ

*Στοιχεῖα ἀπὸ τὸ βιβλίο τοῦ Κωνσταντίνου Π. Κανέλλου
Ο ΟΣΙΟΣ ΙΩΑΚΕΙΜ Ο ΙΘΑΚΗΣΙΟΣ (1786-1868).
ΙΘΑΚΗ 2000*

Ὁ Όσιος Ίωακείμ ὁ Παπουλάκης γεννήθηκε στὸ μικρὸ χωριουδάκι Καλύβια, ἀπέναντι ἀπὸ τὸ Σταυρὸ τῆς Ίθάκης, τὸ ἔτος 1786.

Οἱ γονεῖς του ὀνομάζονταν Ἄγγελος καὶ Ἀγνή καὶ ἦσαν πιστοὶ χριστιανοί. Ὁ μικρὸς Ίωάννης (ἔτσι ὀνομαζόταν ὁ Ἅγιος πρὶν γίνει μοναχός) πέρασε δύσκολα παιδικὰ χρόνια, διότι πέθανε ἡ μητέρα του ὅταν αὐτὸς ἦταν ἀκόμα πολὺ μικρός, ὅποτε ὁ πατέρας του Ἄγγελος ξαναπαντρεύτηκε μιὰ σκληρὴ γυναῖκα, ἡ ὁποία δὲν ἔχανε εὐκαιρία νὰ τιμωρεῖ καὶ νὰ βασανίζει τὸν μικρὸ Ίωάννη. Ὁ Ίωάννης ἀπὸ μικρὸ παιδὶ ξεχώριζε ἀπὸ τὰ ἄλλα παιδιὰ τῆς ἡλικίας του. Μὲ πολλὴ ἀγάπη καὶ δυνατὴ πίστη στὸ Χριστό, δὲν ἔλειπε ποτὲ ἀπὸ τὴν ἐκκλησία, νήστευε, προσευχόταν συνεχῶς καὶ σκορποῦσε ἀγάπη καὶ καλωσύνη στοὺς ἀνθρώπους. Μὲ πολὺ ζῆλο μελετοῦσε θρησκευτικὰ βιβλία καὶ κυρίως τὸ Ἱερὸ Εὐαγγέλιο.

Νέος εργάστηκε ως ναυτικός. Σὲ κάποιο ἀπὸ τὰ ταξίδια του, ἔφυγε ἀπὸ τὸ πλοῖο καὶ πῆγε στὸ Ἅγιον Ὅρος. Ἐκεῖ ἔγινε μοναχὸς στὴν Ἱ. Μονὴ Βατοπαιδίου καὶ ἀπὸ Ἰωάννης ὀνομάστηκε Ἰωακείμ.

Στὸ μοναστήρι ἔμεινε 20 περίπου χρόνια καὶ ἔγινε ὑπόδειγμα ἀρετῆς καὶ πνευματικῆς προκοπῆς ἀνάμεσα στοὺς ὑπόλοιπους μοναχοὺς. Ὅταν ξέσπασε τὸ 1821 ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπανάσταση φεύγει ἀπὸ τὸ μοναστήρι κι ἔρχεται ὡς Ἱεραπόστολος στὴν Πελοπόννησο. Ἀπὸ ἐκεῖ φυγαδεύει στὰ Ἐπτάνησα πολλοὺς γέρους καὶ γυναικόπαιδα μαζί μὲ τὸν παπα-Γιάννη Μακρῆ ἀπὸ τὴν Πύλαρο τῆς Κεφαλονιάς.

Τὰ Ἐπτάνησα τότε τὰ κατεῖχαν οἱ Ἄγγλοι, ὕπουλοι ἐχθροὶ τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ὁ Ἅγιος Ἰωακείμ νιώθοντας τὸν κίνδυνο, δὲν ἐπιστρέφει στὸ μοναστήρι του, ἀλλὰ ἔρχεται στὴν πατρίδα του Ἰθάκη, ὅπου γιὰ σαράντα περίπου χρόνια, πηγαίνοντας ἀκούραστος σὲ κάθε χωριὸ καὶ κάθε σπιτί τοῦ νησιοῦ, διδάσκει τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ, βοηθᾷ τοὺς ἀπόρους καὶ τοὺς φτωχοὺς, κτίζει ἐκκλησίες, ἐνημερώνει καὶ ἐλέγχει τοὺς κατοίκους στὰ θέματα τῆς πίστεως.

Ζώντας ὁ ἴδιος μὲ μεγάλη ἄσκηση καὶ σὲ ἐκούσια φτώχεια, ἀποτελεῖ τὸ στήριγμα, τὴν παρηγοριά, τὴν ἐλπίδα ὅλων τῶν κατοίκων τῆς Ἰθάκης. Γιὰ τὴν μεγάλη του ἀρετὴ καὶ τὴν ὑποποιό του ταπείνωση ὁ Θεὸς τὸν προίκισε μὲ τὸ ἱαματικὸ καὶ προφητικὸ

χάρισμα, με σκοπό την μετάνοια και την ψυχική σωτηρία τῶν ἀνθρώπων. Γι' αὐτὸ καὶ σὶς καρδιές καὶ συνειδήσεις τῶν ντόπιων ἀνέκαθεν ὁ Παπουλάκης ἦταν ὁ Ἅγιός τους.

Ὁ Ἅγιος Ἰωακείμ κοιμήθηκε σὶς 2 Μαρτίου 1868. Ἡ ἐπίσημη ἀναγνώρισή του ὡς Ἁγίου τῆς Ἐκκλησίας μας ἔγινε τὸν Μάρτιο τοῦ 1998. Ἡ μνήμη του ἐορτάζεται τὴν 23ην Μαΐου ἐκάστου ἔτους, (ἡμέρα ἀνακομιδῆς ἱερῶν λειψάνων).

ΒΙΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ-ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ: Παναγιώτης Μπούρδαλας

Α. Γέννηση - ἀνατροφή

Ὁ σύγχρονος αὐτὸς ἅγιος γεννήθηκε τὸ 1786 στὸ μικρὸ χωριουδάκι Καλύβια τοῦ τότε δήμου Πολυκτορίων τῆς νήσου Ἰθάκης, ἀπέναντι ἀπὸ τὸ Σταυρό. Ὁ πατέρας του ὀνομαζόταν Ἄγγελος Πατρίκιος καὶ ἦταν ντόπιος, ἐνῶ ἡ μητέρα του, Ἀγνή, καταγόταν ἀπὸ τὴν Πρέβεζα. Οἱ γονεῖς του ἦταν πιστοὶ χριστιανοὶ (ὀρθόδοξοι). Πρόλαβαν καὶ ἀπέκτησαν τὸν μικρὸ Ἰωάννη πρὶν ὁ πλοίαρχος πατέρας του ξαναπαντρευτεῖ ἐπειδὴ σύντομα ἔχασε τὴν σύζυγό του Ἀγνή.

Ὁ μικρὸς Ἰωάννης ὁμως δέχτηκε, ἀντὶ γιὰ ἀγάπη, τὸ μίσος καὶ τὶς ἐπιβουλές τῆς μητριᾶς του. Τὸ παιδί αὐτὸ ὁμως εἶχε σπουδαία χαρίσματα καὶ ἀγάπη στὴν ἐκκλησία, ἤδη ἀπὸ τὴν μικρὴ του ἡλικία. Μὲ πολλὴ ἀγάπη καὶ δυνατὴ πίστη στὸ Χριστό, δὲν ἔλειπε ποτὲ ἀπὸ τὴν ἐκκλησία, νήστευε, προσευχόταν συνεχῶς καὶ σκορποῦσε ἀγάπη καὶ καλοσύνη στοὺς ἀνθρώπους. Μὲ πολὺ ζῆλο μελετοῦσε θρησκευτικὰ βιβλία καὶ κυρίως τὸ ἱερὸ Εὐαγγέλιο.

Αὐτὸ σκλήρυνε ἀκόμη περισσότεροι τὴν ἀφιλόστοργη μητριᾶ. Ἔτσι ἔπεισε τὸν πατέρα του νὰ παρατήσῃ τὴν ἐκπαίδευσή του (ποὺ τάχα αὐτὸ παραμελοῦσε) καὶ νὰ ἐργαστεῖ σὲ ξένο καράβι. Ὅμως καὶ ἐκεῖ ὁ μικρὸς Ἰωάννης δὲν παραμελοῦσε τὴν πνευματικὴ του ζωὴ. Σύντομα ὁμως τὸ παιδικὸ του μαρτύριο τελείωσε (ὅταν ἔγινε δεκαεπτὰ ἐτῶν).

Β. Στὴν Ἰ. Μ. Βατοπαιδίου

Κάποτε (τὸ 1803) τὸ καράβι του ἀγκυροβόλησε στὸ λιμάνι τῆς Ἰ. Μ. Βατοπαιδίου τοῦ Ἁγίου Ὄρους καὶ τὸ μικρὸ ναυτόπουλο (ὁ Ἰωάννης) βρῆκε τὴν εὐκαιρία νὰ πάει νὰ προσκυνήσῃ. Οἱ μελέτες του σὲ βίους Ἁγίων καὶ ἡ πνευματικὴ του ἐνασχόληση ἦταν ἀρκετά, γιὰ νὰ μπορεῖ νὰ κατανοήσῃ τὴν ζωὴ στὸ μοναστήρι. Σαγηνεύτηκε μόλις μπῆκε στὴν Ἱερὰ Μονὴ καὶ μετὰ τὶς παρακλήσεις του πρὸς τὸν ἡγούμενο αὐτὸς κάμφθηκε, παρὰ τὸ μικρὸ τῆς ἡλικίας του. Τὸ τελευταῖο ἐμπόδιο, τὸν καπετάνιο, νίκησε μὲ τὴν

μεγάλη του ἀποφασιστικότητά, τὰ ἐπιχειρήματά του ἀλλὰ καὶ τὴν Θεία Βοήθεια.

Αὐτὴ του ἡ ἀπόφαση στεναχώρησε πολὺ τὸν φυσικό του πατέρα, ἀντίθετα μὲ τὴν χαιρέκακη μητριὰ του ποὺ χάρηκε, ἐπειδὴ ἀπαλλάχθηκε ἀπ' αὐτόν. Ἡ ἐμπειρία τοῦ δοκίμου Ἰωάννη σὰ μακρινὰ ταξίδια ἀποδείχθηκε ἰσχυρὴ βάση γιὰ τὴν ἀρχὴ τῆς καλογερικῆς ζωῆς, μαζί μὲ τὴν ἀγαθότητα τῆς φύσης του.

Σύντομα φάνηκε ἡ καρποφορία τοῦ ἀγῶνα του καὶ προβιβάστηκε σὲ μικρόσχημο μοναχό, μὲ τὸ νέο ὄνομα Ἰωακείμ. Στὰ διάφορα διακονήματα, ἀπὸ τὰ πιὸ μικρὰ ἕως τὰ πιὸ μεγάλα, ξεδίπλωνε τὴν προσωπικότητά του. Τότε πῆρε καὶ τὸ μεγάλο σχῆμα καὶ ἀνέλαβε σύμβουλος σὰ πιὸ ὑπεύθυνα καὶ ἐπίσημα ζητήματα διοίκησης τῆς Ἱερᾶς Μονῆς. Πρέπει νὰ ὑπενθυμίσουμε ἐδῶ ὅτι τὰ χρόνια αὐτὰ ἡ Ἀθωνιάδα Σχολή, μέσα σὰ ὅρια αὐτῆς τῆς Μονῆς, βρισκόταν σὲ μεγάλη ἀνθησι καὶ ὅπωςδήποτε πῆρε πολλὰ καὶ ὁ Ἰωακείμ.

Γ. Στήριγμα τοῦ λαοῦ

Ὁ οἰκονόμος τῆς Ἱ. Μ. Βατοπαιδίου, ἀσκητικὸς καὶ φιλόπρονος Ἰωακείμ, φεύγει μὲ εὐλογία ἀπὸ τὴν Ἱ. Μονὴ καὶ γίνεται ἐργάτης γιὰ στήριγμα καὶ κατάρτιση τοῦ πονεμένου καὶ καταπιεσμένου λαοῦ σὰ χρόνια τῆς ἐπανάστασης τοῦ 1821. "Ἐρχεται σὴν

Πελοπόννησο. Κύριο μέλημά του ἦταν ὁ ἄμαχος πληθυσμός, πού περιφέρονταν συχνὰ διωγμένος χωρίς τροφή καὶ σκεπάσματα, κυρίως ὅμως χωρίς ἠθικό.

Ἀπὸ ἐκεῖ φυγαδεύει σὰ Ἐπτάνησα πολλοὺς γέρους καὶ γυναικόπαιδα μαζί μὲ τὸν παπα-Γιάννη Μακρῆ ἀπὸ τὴν Πύλαρο τῆς Κεφαλονιάς. Ἔτσι ἔσωσε πολλές οἰκογένειες ἀπὸ βέβαιο ἀφανισμό. Τὰ Ἐπτάνησα τότε τὰ κατεῖχαν οἱ Ἄγγλοι, ὑπουλοὶ ἐχθροὶ τῆς Ὁρθοδοξίας, τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀνατολῆς, τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ τοῦ λαοῦ, σὲ ἀντίθεση μὲ τοὺς Ὀθωμανοὺς Τούρκους πού εἶχαν φανερὴ ἀπὸ χρόνια πολιτικὴ. Βεβαίως δὲν παρέλειπε νὰ ἀναπτέρωνει τὸ ἐκκλησιαστικὸ φρόνημα τοῦ λαοῦ πού συχνὰ κινδύνευε καὶ ἀπὸ τὰ τάματα τῶν Τούρκων μὲ ἀντάλλαγμα τὸν ἐξισλαμισμό.

Δ. Ἐπιστροφή στὴν ἡσυχία

Ὅταν κόπασε στὸν Μοριᾶ καὶ τὴν Ρούμελη ἡ λαίλαπα τοῦ πολέμου, ὁ ὄσιος Ἰωακείμ, ὁ ἐπονομαζόμενος πλέον Παπουλάκης, ἀποσύρθηκε στὴν ποθητὴ του ἡσυχία. Δὲν γύρισε ὅμως στὸν Ἄθωνα, ἀλλὰ προτίμησε τὰ ἡσυχαστικὰ μέρη τῆς γενέτειρας τοῦ Ἰθάκης.

Ἔτσι ἔγινε, μὲ θεία ἔμπνευση, ὄργανο διπλῆς ἀγάπης: καὶ πρὸς τὸν Θεό, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸν ἔμεινε σὸ δάσος «Ἀφεντικὸς Λόγγος» μὲ αὐστηρὴ ἄσκηση, μισόγυμνος,

μὲ νηστεία καὶ ἀδιάλειπτη προσευχή. Ἐκεῖ ὁ ὄσιος ἀνέβηκε σὴν βαθμίδα τοῦ Θεοῦ φωτισμοῦ. Ἡ Θεία Χάρη τοῦ ἔγινε πλέον ἐνδημικὴ (δηλαδὴ μόνιμη) κατάσταση.

Ἐκεῖ γιὰ σαράντα περίπου χρόνια, πηγαίνοντας ἀκούραστος σὲ κάθε χωριὸ καὶ κάθε σπίτι τοῦ νησιοῦ, διδάσκει μὲ τὸ ὑπόδειγμά του καὶ τὸ λόγο του τὴν ὀρθόδοξη πίστη, βοηθᾷ τοὺς ἀπόρους καὶ τοὺς φτωχοὺς, κτίζει ἐκκλησίες, κάνει ἐνέργειες πέρα ἀπὸ τὰ καθιερωμένα καὶ φυσικὰ δείχνει πολλὰ σημάδια θεϊκῆς χάρης. Ἰδιαίτερα τῆς παντοειδοῦς ἀγάπης, τῆς προορατικότητας καὶ ἰαματικότητας.

Ε. Νέα δράση τοῦ Ὁσίου

Μέσα στὸ φαράγγι Γουῖβες, ποὺ βρισκόταν μὲ τὴν πολὺ αὐστηρὴ ἄσκησή του, ἄρχισε νὰ γίνεται γνωστὸς στοὺς γύρω κατοίκους. Γι' αὐτὸ καὶ στὶς καρδιές καὶ συνειδήσεις τῶν ντόπιων ἀνέκαθεν ὁ καλόγερος Ἰωακείμ ἦταν ὁ «Παπουλάκης», ὁ ἅγιός τους...

Ὁ «Παπουλάκης» ἔγινε σιγὰ-σιγὰ τὸ κύριο ἐνδιαφέρον τοῦ λαοῦ τῆς Ἰθάκης. Ἐκεῖ παρηγοροῦσε τοὺς θλιμμένους, στήριζε τοὺς ἀδυνάτους καὶ ἀσθενεῖς, παρακινοῦσε σὴν εὐσέβεια καὶ στὰ χρηστὰ ἤθη, τὰ ὁποῖα ἡ ξενοκρατία στὰ Ἐπτάνησα εἶχε παραγκωνίσει. Τὰ χρήματα ποὺ τοῦ ἔδινε ὁ λαός, ἀμέσως τὰ «ἐπένδυε» στὸ χρηματιστήριον ποὺ λέγεται «προσφορὰ

στοὺς φτωχοὺς». Ἐπιπλέον, μὲ τὴ θεία διορατικότητά του, προλάμβανε ἐπιβολές, φόνους, ἀντεκδικήσεις.

Μὲ τὴν ταπείνωση καὶ τὴν βαθιὰ πίστη ποὺ εἶχε ἀποκτήσει, τὸ Ἅγιο Πνεῦμα μέσα ἀπὸ αὐτὸν ἔλυνε σειρώσεις, πρόλεγε τὰ μέλλοντα καὶ ποιοῦσε πολλὰ θαυμαστά, μὲ ἀποτέλεσμα σὲ λίγα χρόνια ἡ πνευματικὴ μεταβολὴ τοῦ λαοῦ τῆς Ἰθάκης νὰ γίνῃ αἰσθητὴ. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ ἀρχηγὸς τοῦ κακοῦ, μέσω φθονερῶν ἀνθρώπων, διέδωσε τὴν κακοήθεια ὅτι ὁ Ὅσιος προφήτεψε μεγάλο σεισμό, ὥστε νὰ ἀνησυχῆσιν ὁ Ἄγγλος κυβερνήτης τοῦ τόπου. Ὁ γέροντας τότε κλήθηκε σὲ ἀπολογία ἀπ' αὐτὸν ἀλλὰ, παρ' ὅλες τὶς ἐξηγήσεις τοῦ ὀσίου, ὁ ὑπερήφανος Ἄγγλος κατηγορήσῃ καὶ τὸν γέροντα ἀλλὰ καὶ τὸν μοναχισμό (του) καὶ κινήθηκε νὰ σηκωθεῖ γιὰ νὰ κακοποιήσῃ μὲ ὀργὴ τὸν ὀσιο. Τότε ξαφνικὰ ἡ πολυθρόνα τοῦ κυβερνήτη συντρίφτηκε καὶ αὐτὸς ἔπεσε ἀναίσθητος!!! Ὄταν ἀργότερα συνῆλθε, ἔπεσε ὁ ὑπερόπτης στὰ πόδια τοῦ γέροντα καὶ τοῦ ἔδωσε τὴν ἄδεια νὰ συνεχίσει ἀπερίσπαστος τὸ ἔργο του...

Ἀργότερα ὁ ὀσιος ἔμεινε σὲ κελλί, στὸν Ἅγιο Νικόλαο Μαυρωνᾶ καὶ μετὰ σὲ ἓνα μικρὸ σπίτι, ποὺ τοῦ παραχωρήθηκε στὴ Ράχη Κιονίου (ΒΑ τῆς νήσου). Τότε ὁ Παπουλάκης παρακίνησε τοὺς κατοίκους καὶ ἔκτισαν δικὸν ναὸν καὶ αὐτὸς ἀνέλαβε τὴν ἐπιστοσία του. Ὁ ναὸς ἦλθε σὲ πέρας καὶ ἀφιερώθηκε στὸν Εὐαγγελισμό τῆς Θεοτόκου. Γυρνοῦσε βέβαια

ἀπὸ τόπο σὲ τόπο καὶ ἔκτιζε ναοὺς, μικροὺς ἢ μεγάλους.

Στὴν κοινότητα τοῦ Σταυροῦ (Β. τοῦ νησιοῦ) ὑπῆρχε ναῦδριο ἐρειπωμένο, ἡ Ἁγία Βαρβάρα, μὲ μία χαρουπιὰ φυτρωμένη στὸ Ἱερό του. Ὁ Ἅγιος τὴν ξερίζωσε καὶ ἐπανίδρυσε τὸν ναὸ μαζὶ μὲ τὴν πρόθυμη συμμετοχὴ τοῦ φτωχοῦ λαοῦ. Ὄταν αὐτὸς ἀποδείχτηκε ἀνεπαρκῆς, γύρω του ἔκτισε μεγαλύτερο καὶ ὅταν ἀποπερατώθηκε, γκρέμισε τὸν μικρό. Ἀργότερα γύρω ἀπὸ τὸν μεγάλο ναό, μὲ τὴν εὐνοια τῆς Ἁγίας Βαρβάρας ἔκτισε κελιά γιὰ μοναχοὺς ποὺ ἔγιναν καὶ ξενώνας προσκυνητῶν. Τὴν ἴδια περίοδο στὴν κοινότητα Ἀνωγῆς (πάνω στὸ βουνό), ἐνέσκυψε ἰσχυρὴ ἐπιδημία πανώλης καὶ ὁ ὄσιος ἔγινε «ἄμισθος ἰατρός».

Τότε ὁ Ἅγιος παρακίνησε τοὺς Ἀνωγῆτες καὶ ἔκτισαν ναὸ τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου. Προσευχήθηκαν ὅλοι μαζὶ στὸν Ἅγιο καὶ κόπασε ἡ ἐπιδημία. Ὁ βίος καὶ ἡ πολιτεία τοῦ ἀγίου ἐπεκτάθηκε καὶ στὴν πολιτικὴ, μὲ ἀγῶνα γιὰ τὴν ἔνωση τῆς Ἰθάκης (καὶ τῆς Ἐπτανήσου) μὲ τὴν ἐλεύθερη ἀπὸ Τούρκους χώρα, ἀφοῦ ἡ τακτικὴ τῆς «πολιτισμένης ἀλεποῦς» (Ἀγγλίας) ἦταν πολλὲς φορές σκληρότερη συνολικὰ στὴ ζωὴ καὶ ἐπικίνδυνη γιὰ πλήρη ἀλλοίωση τῆς πνευματικῆς ὑπόστασης τῶν χριστιανῶν. Σὲ ὅσους λιποψυχοῦσαν ἔδινε θάρρος καὶ προφήτεψε πὼς ἡ ἔνωση θὰ γίνεαι χωρὶς πόλεμο, γιὰτὶ ἡ Ἀγγλία θὰ φύγει, ὅπως καὶ ἔγινε.

Στ. Παράτολμες ενέργειες

α) Όταν μόναζε στον Άθωνα και είχε βρεθεί για υπηρεσία στον έξω κόσμο, συνάντησε οίκογενειάρχη άνθρωπο σε άθλια κατάσταση. Η αιτία της δυστυχίας του ήταν πως υπηρετούσε κάποιο γιατρό ως δούλος, γιατί του όφειλε χρήματα για τη θεραπεία της γυναίκας του, που όμως δεν διέθετε. Τότε ο καλόγερος άφησε τις δικές του υποθέσεις και τον αντικατέστησε.

Ο γιατρός που δέχτηκε την αλλαγή, του έδωσε καινούργια παπούτσια και ρούχα για λόγους αξιοπρεπούς εμφάνισης. Όμως παπούτσια και ρούχα έμεναν μόνο για μία μέρα, αφού μοναχός Ίωακείμ τὰ μοίραζε στους μὴ ἔχοντες... Ο γιατρός βλέποντας όλα αυτά μαζί με την άσκητική και πνευματική ζωή του, δεν άντεξε να τον υπηρετεί άγιος άνθρωπος και τον ...άπέλυσε...

β) Ἐνῶ ἡ «παλαιὰ Ἑλλάδα ἀπελευθερωνόταν ἀπὸ τὸν τούρκικο ζυγὸ, τὰ Ἐπτάνησα εἶχαν ἀκόμη τὸν ἀγγλικό. Ὁ Παπουλάκης πότε διέγειρε τὸ ζῆλο τῶν πατριωτῶν, πότε τοὺς ἔδινε θάρρος ὅταν λιποψυχοῦσαν καὶ πότε προορατικὰ τοὺς ἔλεγε πὼς θὰ ἀπελευθερωθοῦν ἀναίμακτα. Γιὰ τὶς πολυποίκιλες αὐτὲς δράσεις του ὅμως δέχτηκε μερικὲς φορές τὶς ἀπειλὲς καὶ κοροϊδίες τῶν ἀμελῶν. Δέχτηκε τὴν σκληρότητα, τὸ φτύσιμο, τὸ πετροβολητὸ χωρὶς

παράπονο καὶ μνησικακία. Εἶχε τεράστια ὑπομονή
γιατὶ ἤξερε τὸ ταξίδι γιὰ τὴν θεία Ἰθάκη...

γ) Ἡ Αἰκατερίνη Χ. Παῖζη (Λιανοῦ) καὶ ὁ Λ.
Βεντούρας ἀπὸ τὸ Βαθὺ Ἰθάκης ἀφηγήθηκαν ὅτι
κατὰ τὸ ἔτος 1848 μεγάλη πείνα μάστιζε τὴν Ἰθάκη
καὶ εἰδικὰ τοὺς ἔξω δήμους τοῦ νησιοῦ. Ἄλεθαν ὅ,τι
εὔρισκαν: ὄσπρια, καρπούς, ἀγριοκούκια καὶ ὅ,τι
ἄλλο φαινόταν κατάλληλο γιὰ νὰ ἀνακουφίσει τὴν
πείνα τους. Τότε ἄραξε, χωρὶς νὰ ἀναμένεται, στὴν
Ἰθάκη ἓνα σκάφος ἀπὸ τὸ Γαλαξίδι μὲ φορτίο
ἀραβοσίτου. Σὲ τέτοιες περιπτώσεις οἱ μαυραγορίτες
ἔκαναν χρυσὲς «δουλειές» ἄγριας ἐκμετάλλευσης.

Ὁ Παπουλάκης προθυμοποιήθηκε νὰ τὸ πληρώσει
ὅλο αὐτὸς γιὰ νὰ τὸ μοιράσει στὸ λαό. Ἡ ἐκτὸς κοινῆς
λογικῆς πράξη αὐτῆ τοῦ ἀγίου Γέροντα δὲν εἶχε ἄλλο
σκοπὸ, παρὰ νὰ ἐμποδίσει τὴν ὀρμὴ τῶν ἐμπόρων νὰ
ἐκμεταλλευστοῦν ἄγρια τὸ λαὸ καὶ εἰδικὰ τὰ φτωχότερα
στρώματά του. Τότε εἰδοποίησε τὸν κόσμον νὰ φέρνει
ὁ καθένας τὸ σκεῦος του γιὰ νὰ τοῦ μοιράζει
ἀραβόσιτο, πράγμα ποὺ κράτησε περίπου μιὰ
βδομάδα!

Μόλις τελείωσε ἡ διανομή, ὁ Καπετάνιος ζήτησε τὰ
χρήματά του, ἀλλὰ ὁ Παπουλάκης δυστυχῶς δὲν τὰ
εἶχε ἀκόμη συγκεντρώσει ἀπὸ τοὺς ...πλούσιους. Τὸν
κατάγγειλε στὴν ἀγγλικὴ ἀστυνομία, ἡ ὁποία τὸν
ἐπέπληξε αὐστηρὰ, θεωρώντας τὴν ἐνέργειά του αὐτὴ
ὡς ἀπάτη. Μὲ ὕψος ἀποφασιστικότητος καὶ βάθος

ταπεινώσης, ὁ Γέροντας, ζήτησε «μικρὴ προθεσμία», ἢ ὁποῖα τοῦ δόθηκε. Ἔστειλε ἐπιστολὲς σὲ διάφορους φίλους του καὶ σὰν ἀγιορείτης ποὺ ἦταν ἀποτάθηκε καὶ στὴ μονὴ τῆς μετάνοιάς του καὶ στοὺς ἄλλους ἀγιορεῖτες ἡγουμένους, γιὰ νὰ τὸν βοηθήσουν. Συγκέντρωσε σύντομα ὅλο τὸ ποσὸ καὶ ἀπέδειξε τὴν πατρικὴ του φροντίδα καὶ πρόνοια στὴν κατάλληλη στιγμή ποὺ ἐπιβαλλόταν ἡ προστασία τοῦ φτωχοῦ λαοῦ.

Ζ. Καὶ σημεῖα ἀγιότητας

Πέρα ἀπὸ τὴν ὅλη του ζωὴ, πολλὰ συγκεκριμένα σημεῖα ἀγιότητας ἔχουν καταγραφεῖ. Χαρακτηριστικὰ ἀναφέρουμε:

α. Ὁ Διονύσιος Παξινὸς ἀπὸ τὸν Σταυρὸ, ἀνέφερε ὅτι ὁ Παπουλάκης θεράπευσε μία κυρία μὲ τὸ παιδί της. Ἡ μητέρα ἔπασχε ἀπὸ ὀφθαλμία πυορροϊκὴ καὶ τὸ παιδί ἀπὸ ἐκλαμπτικούς σπασμούς. Τοὺς θεράπευσε καὶ τοὺς δυὸ μὲ τὴν προσευχὴ του ἀφοῦ τοὺς σταύρωσε μὲ τὴν ράβδο του, τοὺς ἀποκάλυψε ὁ «ἄμισθος ἰατρός» καὶ τὴν συνομιλία ποὺ εἶχαν κρυφὰ σὲ μακρινὸ καὶ ἀπόμερο τόπο γιὰ τὴν ἀμοιβὴ ποὺ θὰ τοῦ προσέφεραν.

β. Ἀφηγήθηκε ὁ κ. Δ. Ζαβερδίνος ἀπὸ τὸ Σταυρὸ πὼς ὁ χωριανὸς του καπετὰν Λάμπρος Ραυτόπουλος, πῆγε κάποτε μὲ τὸ πλοῖο του (γολέτα) στὴν Βενετία γιὰ ξυλεία τῆς Ἁγίας Βαρβάρας, ποὺ κτιζόταν, ἀλλὰ

δὲν γύριζε. Μετὰ τρεῖς μῆνες ὅλοι πίστευαν ὅτι ἔγινε ναυάγιο. Ὁ Παπουλάκης, ἀφοῦ προσευχήθηκε τοὺς εἶπε πὼς σὲ λίγες ἡμέρες φτάνει μαζί μὲ τὴν ξυλεια. Πράγματι ἡ πρόρρηση τοῦ γέροντα βγῆκε ἀληθινή.

γ. Ἡ Αἰκατερίνη Χ. Παῖζη διηγήθηκε ἀκόμη, ὅτι σὸ Πέρα Χωριὸ ἡ οἰκογένεια Κακρίλα ἔταξε μόνη της κρυφὰ νὰ δώσει 12 τάλληρα στὴν Ἁγία Βαρβάρα. Μετὰ εἶπε ὁ ἄντρας στὴν γυναῖκα: «θὰ δώσω μόνὸ τὰ ἕξι τάλληρα, γιατί οἱ καλόγεροι τὰ τρῶνε». Ὅταν πῆγαν λοιπὸν νὰ τὰ δώσουν στὸν ὄσιο (σὲ ἄλλο σπίτι) τὰ ἄφησαν πάνω σὸ τραπέζι. Ὁ ὄσιος μὲ ἡρεμία τοὺς εἶπε: «Εἶναι περιττὸ παιδιὰ μου, ἐφόσον οἱ καλόγεροι τὰ τρῶνε». Ὁ ἄντρας τότε θορυβήθηκε, ἐξομολογήθηκε δημόσια τὸ σφάλμα του, ἔδωσε ἄλλα ἕξι τάλληρα καὶ συγχωρέθηκε.

δ. Διηγήθηκε ὁ Ι. Δ. Ραυτόπουλος ἀπὸ τὸ Κιόνι, ὅτι στὶς 7-2-1867 φιλοξενεῖτο ὁ ὄσιος σὸ Κιόνι, τὴν νύκτα ξυπνάει ἔντρομος καὶ ξυπνάει τὸν οἰκοδεσπότη ἀναγγέλλοντάς του ὅτι ἔρχεται σκληρὴ δοκιμασία καὶ μεγάλο κακό. Ἄναψαν φωτιά, λιβάνισαν καὶ προσευχήθηκαν. Τὰ ξημερώματα μεγάλος σεισμὸς ἔγινε στὴν Ἰθάκη καὶ Κεφαλλονιά μὲ πολλές ζημιές καὶ καταστροφές.

Η. Ἡ κοίμηση τοῦ ἁγίου

Τὴν 1η Μαρτίου 1868, ὁ ὄσιος Παπουλάκης ἠσύχαζε σὸ σκληρὸ στρῶμα του σὸ σπίτι τοῦ φιλόχριστου Χ,

Παῖζη (Λιανού) στο Βαθύ τῆς Ἰθάκης. Προέλεγε ἀτάραχα καὶ γαλήνια πὼς ἐτοιμάζεται γιὰ τὸ αἰώνιο ταξίδι του. Τροφή δὲν μπορούσε πιά νὰ δεχθεῖ. Κάλεσε γιὰ τελευταία φορά κοντὰ του τὸν ἐνάρετο ἱερομόναχο Ἀγάπιο, ἐξομολογήθηκε καὶ μετὰ σιώπησε, προσδοκώντας νὰ παραδώσει τὸ πνεῦμα του στὸν Πλάστη του. Ἦταν Παρασκευή.

Μετὰ τὰ μεσάνυχτα ἡ ὑγεία του βάρυνε καὶ στὶς πέντε τὸ πρωὶ τοῦ Σαββάτου 2-3-1868 κοιμήθηκε τὸν μακάριο ὕπνο τῶν δικαίων, Τὴν κηδεῖα του, μὲ ἐντολή τοῦ μητροπολίτη, ἀνέλαβε ὁ ἡγούμενος τῆς Ἱ. Μ. Καθαρῶν. Ἐπάνω του δὲν βρῆκαν κανένα χρηματικὸ ποσόν. Ἡ παντελής του φτώχεια ἐπισφράγισε τὴν τέλεια ἀσκητικὴ καὶ ἀγαπητικὴ ζωὴ του. Μόνο στὸ δεξί του χέρι βρῆκαν ἓνα χαρτὶ μὲ τὴν ἐπιθυμία του νὰ ταφεῖ πίσω ἀπὸ τὸ ἱερὸ τοῦ ναοῦ τῆς Ἁγίας Βαρβάρας, στὸν Σταυρό. Σαφῶς καὶ ἐκπληρώθηκε ἡ τελευταία του ἐπιθυμία, μὲ πάνδημη συμμετοχὴ τοῦ λαοῦ τῆς Ἰθάκης, ἀφοῦ πρῶτα ψάλλθηκε ἡ νεκρώσιμη ἀκολουθία στὸν Ἅγιο Νικόλαο, στὸ Βαθύ. Ἡ ἀκολουθία μέχρι τὸν Σταυρό, ἔγινε πεζὴ κάτω ἀπὸ καταρρακτώδη βροχὴ. Μόνο τὸ ἅγιο λείψανο δὲν βράχηκε...

Μετὰ τὴν κοίμηση τοῦ Ἁγίου ἀναφέρονται πάνω ἀπὸ 10 θαύματα ἐπίκλησης τοῦ ὁσίου. Π.χ. ἡ κ. Ἀναστασία Λεκατσᾶ ἀπὸ τὰ Καλύβια, θυμάται ἀπὸ τὴν ἡλικία τῶν 15 ἐτῶν, τὸν βοσκὸ Σπύρο Παῖζη ποὺ τὶς

καλοκαιρινές νύχτες κοιμόταν με τὸ κοπάδι του στὸ βουνό. Αὐτὸς ἔλεγε με δέος, ὅτι κάποια νύχτα ἔβλεπε φῶς ἀπὸ τὸ ἀπέναντι βουνὸ τῆς Βίγλας, νὰ ἀνεβαίνει καὶ νὰ πηγαίνει στὴν Ἁγία Βαρβάρα καὶ νὰ χάνεται πίσω στὸν τάφο τοῦ Ἁγίου.

Θ. Ἡ ἀναγνώριση τῆς ἀγιότητος στὰ δίπτυχα

Ἡ πνευματικὴ γενέτειρα τοῦ Ἁγίου (Ἰ. Μ. Βατοπαιδίου) ἀνέλαβε νὰ προβάλλει τὸν Ἅγιο στὴ συνείδηση τοῦ λαοῦ. Ἔτσι τὸ 1991 ὁ ἡγούμενος τῆς Ἰ. Μονῆς Ἄρχ. Ἐφραὶμ καὶ πατέρες τῆς ἀδελφότητος πῆγαν στὴν Ἰθάκη καὶ μαζὶ με τὸν μητροπολίτη καὶ τὴν βοήθεια κατοίκων τοῦ νησιοῦ ἐντόπισαν τὸν τάφο.

Ἡ ἀνακομιδὴ τῶν ἱερῶν λειψάνων τοῦ Ἁγίου ἔγινε στὶς 23-5-1992 ἀπὸ τοὺς ἴδιους καὶ με εὐλογία τοῦ Οἴκουμενικοῦ Πατριάρχη Βαρθολομαίου, ἀφοῦ πρῶτα ἔγινε Θεία Λειτουργία. Ψάλλοντας τὸ «Χριστὸς Ἀνέστη», ἔγινε ἡ ἀνακομιδὴ. Εἶναι ἀξιοσημεῖωτο πὼς ἡ χαριτόβρυτος κἀρα τοῦ Ἁγίου μοιράστηκε στὰ δυὸ ἀπὸ μόνη της καὶ ἡ εὐλογία πῆγε καὶ στὴν Ἰ. Μητρόπολη Λευκάδος καὶ Ἰθάκης καὶ στὴν Ἰ. Μονὴ Βατοπαιδίου. Ἡ τελευταία ἐπιφύλαξε θερμὴ ὑποδοχὴ μετὰ ἀπὸ 170 ἔτη.

Ἡ ἀναγνώριση τῆς ἀγιότητος τοῦ Ἰωακείμ τοῦ Βατοπαιδικοῦ Παπουλάκη, δὲν μπορεῖ νὰ ἀμφισβητηθεῖ, διότι προέκυψε με τὴν παραδοσιακὴ διαδικασίαν. Πρῶτα ἀναγνωρίστηκε ἀπὸ τὰ θεῖα

χαρίσματα που του δόθηκαν και σκόρπισε προς κάθε κατεύθυνση. Κατόπιν πέρασε στην συνείδηση του λαού αúθόρμητα. Καì κατόπιν όδηγήθηκε ή διοίκηση νά κάνει τήν επίσημη πράξη.

Έτσι στις 19-3-1998 με άρ.πρωτ. 323 τής Πατριαρχικής και Συνοδικής Πράξεως του Οίκουμενικού Πατριαρχείου, μετά από είσήγηση τόσο τής Ί. Μ. Βατοπαιδίου, όσο και τής Δ. Ι. Σ. τής Έκκλησίας τής Ελλάδος (έπι Αρχιεπισκόπου Σεραφείμ).

Έτσι θεοπίστηκε «... όπως από του νύν και εις τó έξής εις αιώνα τόν άπαντα, Ίωακείμ ό Βατοπαιδινός ό Παπουλάκης ξυναριθμεΐται τοΐς όσίοις και άγίοις τής Έκκλησίας άνδράσιν, έτησίσις ιεροτελεσιτίες και άγρυπνίαις τιμώμενος, και ύμνοις έγκωμίων γεραιρόμενος, τή μέν β΄ Μαρτίου, έν ή μακαρίως προς τόν Κύριον έξεδήμησεν, τή δέ ι΄ / κγ΄ Μαΐου, έπι τή ανακομιδή τών ιερών αύτου λειψάνων...».

Η. Βιβλιογραφία

1. Γέροντος Ίωσήφ, Ό Παπουλάκης, Άγιος Ίωακείμ ό Βατοπαιδινός, ΨΥΧΩΦΕΛΗ ΒΑΤΟΠΑΙΔΙΝΑ 6, Β΄ έκδοση 1998, Ί. Μ Βατοπαιδίου.
2. Κωνσταντίνου Π. Κανέλλου, Ο ΟΣΙΟΣ ΙΩΑΚΕΙΜ Ο ΙΘΑΚΗΣΙΟΣ (1786-1868), ΙΘΑΚΗ 2000.

3. ΕΝΟΡΙΑΚΟΣ ΠΑΛΜΟΣ, Ι. Ν. Κοιμήσεως Θεοτόκου Ὁβρυᾶς, ἔτος 5ο, ἄρ. φ. 51, ΜΑΡΤΙΟΣ 2000.

4.

http://pneumatikotita.blogspot.com/2007/05/blog-post_23.html

5.

http://www.pigizois.net/sinaxaristis/05/23_05.htm

6. Γιὰ τὴ διακήρυξη τῶν ἁγίων, Πρωτοπρ. Κ. Ν. Παπαδόπουλος, περιοδικὸ Σύναξη, τ. 102, Ἀγιότητα & Ἀγιοποιήσεις, ΑΠΡΙΛΙΟΣ – ΙΟΥΝΙΟΣ 2007, σελ. 13-23.
